Schwätz mat !

D' Chamber – dat lëtzebuergescht Parlament

© CHD

© CHD

Sproochniveau
B1/B2
LU

An der Chamber (Chambre des Députés) schaffe 60 Deputéiert. Dat si Politiker*innen, déi bei de Chamberwalen (legislativ Walen) gewielt ginn an déi d'Interesse vun de Wieler a Wielerinne vertrieden. D'Chamber huet e **Gebai um Krautmaart**, niewent dem Palais vum Grand-Duc. D'Deputéiert kontrolléieren d'Regierung a stëmmen de Budget. Si entscheeden och iwwert nei Gesetzer.

Dat leeft esou: All Deputéiert kënne Propose fir nei Gesetzer maachen. Meeschtens mécht awer d'Regierung Propose fir nei Gesetzer. D'Deputéiert diskutéieren déi dann a Kommissiounen, also a klenge Gruppe vu meeschtens 13 Leit. Si lauschtere sech Leit mat Expertise un a schloen Ännerunge fir dat neit Gesetz vir. Am **Plenarsall** dierfen dann all Deputéiert an d'Membere vun der Regierung un d'**Riednerpult**, fir hir Meenung zu der Propos ze soen. Duerno gëtt ofgestëmmt. Stëmmt eng Majoritéit fir d'Propos, da gëtt d Gesetz vun der responsabler Ministesch oder dem responsabele Minister a vum Groussherzog ënnerschriwwen. Wann den Text publizéiert gëtt, trëtt d'Gesetz véier Deeg méi spéit a Kraaft, vun deem Moment u muss sech jiddereen drun halen.

D' Sëtzungen (*séance publique*) vun den Deputéierte kann ee sech ukucken. Chamber TV, de **Sender vum Parlament**, streamt se all-eguer. D'Rapporte vun de Sëtzunge kann een online noliesen. An der Chamber gëtt et och eng Tribün fir de Publique. De Publique däerf awer net stéieren oder matschwätzen.

Wien däerf wielen?

aktiivt Walrecht: du däerfs wielen
passiivt Walrecht: du kanns gewielt ginn

- Kräiz un, wat op dech zoutrëfft.

Viraussetzung	aktiv	ech	passiv	ech
Lëtzebuerger Nationalitéit	obligatoresch		obligatoresch	
Um Waldag 18 Joer al sinn	obligatoresch		obligatoresch	
Déi zivil a politesch Rechter hunn*	obligatoresch		obligatoresch	
Resident zu Lëtzebuerg sinn	/		obligatoresch	

*bei enger Veruerteelung viru Gericht kann ee säi Walrecht verléieren

Test dech selwer!
Setz d'Fotoe bei déi richteg Beschreiwung.

ZpB Fondatioun Zentrum fir politesch Bildung

www.zpb.lu

Fir Sprooch- a Konversatiounscoursen (ZpB 2025) ISSN 3122-1114

Wie wielt zu Lëtzebuerg?

Populatioun (Januar 2023)

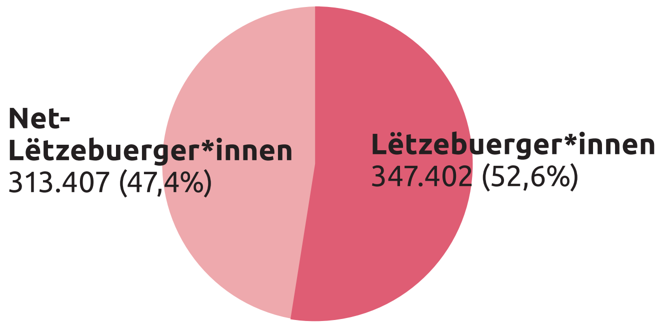

Total: 660.809

Quelle: STATEC, 2024

Alterskategorie	all	Lëtzebuerger*innen
0-17 Joer	125.379	67.166
18-75 Joer	495.779	250.674
76-100+ Joer	39.651	29.562

Schwätz mat!

- Demokratie staamt aus dem Griicheschen a bedeit „Herrschaft vum Vollek". Am ale Griicheland konnten awer vill Mënschen (Fraen, Sklaven, Kanner) guer net wielen. Wéi gesäit d'Situatioun haut zu Lëtzebuerg aus?
- Wielen ass net déi eenzeg Form vu Partizipatioun an enger Demokratie. Wat fir Méiglechkeeten hues du nach, fir zu Lëtzebuerg matzeschwätzen?

Wat ass dir wichteg?

An de Parteie sinn eenzel Theeme méi oder manner staark vertrueden. Firwat? Komm mer maachen een Experiment.

- Du wiels 5 Theemen aus a méchs e Ranking vun 1 (super wichteg) bis 5 (manner wichteg). Du kanns nach aner Theemen derbäischreiwen.

  - ☐ Educatioun
  - ☐ Aarbecht
  - ☐ Fuerschung
  - ☐ Kannerbetreiung
  - ☐ Gesondheet
  - ☐ Landwirtschaft
  - ☐ Renten
  - ☐ Mobilitéit
  - ☐ Ëmwelt & Klima
  - ☐ Sécherheet

- Maacht elo kleng Gruppen an eenegt iech op 5 gemeinsam Theemen.
  Erkläert, firwat se iech wichteg sinn.
  Kéint dir als Grupp eng Partei grënnen?

Méi Infoen iwwert d'Chamber?

ZpB Fondatioun Zentrum fir politesch Bildung

www.zpb.lu